

การให้คำมั่นเป็นเทจกับความนิคุณฐานจ้อโกง



นายเกษม สุกิจบริหาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-398-9

007688

False promise and Offences of Cheating and Fraud



Mr. Kasem Sukichboriharn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อมติที่ปรึกษา

การให้คำมั่นเป็นเท็จกับความผิดฐานฉ้อโกง

โดย

นายเกษม สุกิจบริหาร


ภาควิชา

นิติศาสตร์


อาจารย์ที่ปรึกษา,

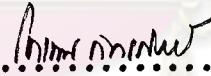
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ เพ็ชรศิริ

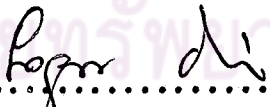
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ อนุภาค)

คณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยาลัย

.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จตุร กุดบุศย์)

.....กรรมการ  
(ศาสตราจารย์ ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์)

.....กรรมการ  
(อาจารย์ขยงยุทธ ฐาภิสาร)

.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ เพ็ชรศิริ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

การให้คำมั่นเป็นเหตุกับความนิคฐานฉ้อโกง

นายเกษม สุกิจบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

นิติศาสตร์

2525



บทคัดย่อ

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการให้คำมั่นเป็นเหตุกับความนิคฐานฉ้อโกง ในประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจแตกต่างกันนั้น ปรากฏว่าประเทศส่วนมากได้กำหนดให้การให้คำมั่นเป็นเหตุกับความนิคฐานฉ้อโกงไว้ เพื่อคุ้มครองป้องกันทรัพย์สินส่วนบุคคลอื่นเกิดจากการกระทำความนิคอาญาให้ลดน้อยลง

ในกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์นั้น ได้กำหนดความนิคอาญาในเรื่องการหลอกลวงให้รวมถึงการให้คำมั่นเป็นเหตุด้วย เนื่องจากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นภัยอันตรายต่อทรัพย์สินส่วนบุคคลและต่อสังคมส่วนรวมด้วย ส่วนในกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายระบบประมวลส่วนมากได้บัญญัติความนิคฐานฉ้อโกงไว้ โดยใช้อยู่คำกลาง ๆ ว่าหลอกลวง ซึ่งมีความหมายรวมถึงการให้คำมั่นเป็นเหตุด้วย

สำหรับประมวลกฎหมายอาญาของไทย ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้กฎหมายระบบประมวลประเทศหนึ่ง ก็ได้บัญญัติความนิคฐานฉ้อโกงไว้เช่นเดียวกัน โดยบัญญัติอยู่คำกลาง ๆ ว่า "หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ" ซึ่งเป็นปัญหาโต้เถียงกันทางเทคนิคว่าจะหมายความว่ารวมถึงการให้คำมั่นเป็นเหตุ

ควยหรือไม่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คนพบว่าการให้คำมั่นเป็นเท็จเป็นการกระทำที่ชั่วร้าย และก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินส่วนบุคคลมากเพียงพอ สมควรที่จะมี มาตราการทางกฎหมายอาญาควบคุมการให้คำมั่นเป็นเท็จโดยให้รวมความผิด ฐานนี้อยู่ในความผิดฐานฉ้อโกงควย ท่านองเดียวกับนานาอารยประเทศ



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title False promise and Offences of Cheating and Fraud  
Name Mr.Kasem Sukichboriharn  
Thesis Advisor Assistant Professor Apirat Petchsiri, J.S.D.  
Department Law  
Academic Year 1982



Abstract

Comparative study of criminal law pertaining to "false promise" and the crime of fraud in various countries in which different political and economic ideologies are employed reveals that in most countries "false promise" and fraud are prohibited by the penal law to protect as well as to reduce crimes against private property.

In the common law countries the act of deception (as the definitional element of crime) includes "false promise" for the main reason that "false promise" is detrimental to private property as well as to Society will-being. The civil law countries, on the contrary, do not define the crime of fraud to include false promise but the penal provision is broad a enough to give ample room for "false promise".

The Thai penal code -- which is categorized as civil law system -- contains the provision dealt with the offenses

of fraud and cheating. Such provision employs the term "dishonestly deceives... by assertion of a falsehood or concealment of any facts which should be reveal" which is elastic enough to interpret. This resulted in the technical controversy regarding the inclusion of "false promise" as fraud offense.

This thesis finds that false promise is wicked and is harmful to private property to the extent that there should be penal measure to regulate such conduct by way of the inclusion of "false promise" in the penal provision pertaining to the offense of fraud to suit the penal standard excepted by civilized countries.

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



## กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง  
ที่ไต่ถามหาในคำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการ เขียนวิทยานิพนธ์  
ฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์ อาจารย์ยงยุทธ ชาติสาร  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุก กุลบุศย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จาก  
ศาสตราจารย์จิติ ทิงศรีพิชัย รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฉมใจกุล  
อาจารย์ ดร.คณิต ณ นคร คุณบัญชา เสือวรรณศรี อัยการประจำกอง จึงขอ  
กราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำ  
ช่วยเหลือ ตรวจสอบและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ จุลลง ไปด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คุณสมศักดิ์ ธรรมประกาศ อัยการพิเศษประจำ  
กรม ซึ่งเคยเป็นผู้บังคับบัญชา รท.เข้ม ยวดยง อัยการพิเศษประจำกรม หัวหน้า  
พนักงานอัยการ กองคดีอาญา (7) ผู้บังคับบัญชาซึ่งได้กรุณาส่งเสริมและสนับสนุน  
ให้มีโอกาสลาไปศึกษาต่อเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์เป็นเวลา 3 เดือน และให้สนับสนุน  
เรื่อยมาจนวิทยานิพนธ์สำเร็จ จุลลง สิ้นความมุ่งหมาย และขอขอบพระคุณ คุณสามารถ  
สิทธิสาร คุณอารียะ แคง เบียม คุณเชียว ชีระสุนทรวงศ์ คุณวิบูลย์ กนกเวชยันต์  
คุณสมชาย เทียบพิริยะกิจ ดร.จิรนิติ หะนันท์ และเพื่อน ๆ พนักงานอัยการ  
กองคดีอาญา (7) ทุกท่าน ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่มีโอกาสอ่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณอุไรวรรณ บุญยประสิทธิ์ ที่ไต่ถามหาให้ความ  
ช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจเขียนตลอดมา นับแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้า จนสามารถ  
ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ จุลลง ไปด้วยดี สิ้นความมุ่งหมาย





บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ .....	ช
บท	
บทนำ .....	1
1. สภาพคำมั่น .....	4
- ประวัติความเป็นมาของคำมั่น .....	4
ประวัติความเป็นมาของคำมั่นในประเทศไทย .....	4
ประวัติความเป็นมาของคำมั่นในต่างประเทศ .....	7
- ลักษณะทั่วไปของคำมั่น .....	9
ความหมายของคำมั่นทางแพ่ง .....	9
ความหมายของคำมั่นทางอาญา .....	11
คำมั่นก่อให้เกิดหนี้หรือไม่ .....	12
2. ความผิดฐานฉ้อโกง .....	16
- ประวัติความเป็นมาว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกง .....	16
ประวัติความเป็นมาของกฎหมายไทยว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกง .....	16
ประวัติความเป็นมาของกฎหมายต่างประเทศว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกง .....	21

- หลักทั่วไปของความผิดฐานฉ้อโกง ..... 24
  - ความหมายของการหลอกลวง ..... 25
  - ได้ไปซึ่งทรัพย์สิน ..... 37
  - ความหมายของการให้คำมั่น เป็นเท็จ ..... 48
- เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย ..... 50
  - บทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศ ..... 50
  - บทบัญญัติกฎหมายไทย ..... 73
    - ความเห็นของนักนิติศาสตร์ไทย ..... 74
    - คำพิพากษาศาลฎีกา ..... 75

บทที่

- 3. การให้คำมั่น เป็นเท็จกับความผิดฐานฉ้อโกง ..... 80
  - การให้คำมั่น เป็นเท็จความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ ..... 80
    - ความเห็นฝ่ายคัดค้าน ..... 80
    - ความเห็นฝ่ายสนับสนุน ..... 82
  - การให้คำมั่น เป็นเท็จควรรวมอยู่ในความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ ..... 86
    - การให้คำมั่น เป็นเท็จควรรวมอยู่ในความผิดฐานฉ้อโกง ..... 87
      - ผลดี ..... 87
      - ผลเสีย ..... 88
    - การให้คำมั่น เป็นเท็จไม่รวมอยู่ในความผิดฐานฉ้อโกง ..... 89
      - ผลดี ..... 89
      - ผลเสีย ..... 90

	หน้า
๒๒- บทที่	
4. นโยบายทางกฎหมายในเรื่องความรับผิดชอบค้ำนี้.....	92
- นโยบายทางแพ่ง .....	92
- นโยบายทางอาญา .....	95
5. บทสรุปและขอ เสนอแนะ .....	103
บรรณานุกรม.....	110
ประวัติผู้เขียน .....	115



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมเป็นปัจจัยหนึ่งของสังคม ไม่ว่าสังคมใดก็ตามไม่อาจหลีกเลี่ยง  
ต่อปัญหาอาชญากรรมได้ เนื่องจากอาชญากรรมมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลจวบจนถึงปัจจุบัน  
และจะยังคงมีอยู่ต่อไปตราบใดที่มนุษย์ยังไม่สามารถตัดกิเลสค้นหาได้ กฎหมายอาญา  
ของทุกประเทศมีจุดมุ่งหมายประการหนึ่งที่ต้องการคุ้มครองให้สมาชิกของสังคมมีความ  
มั่นใจในความปลอดภัยในทรัพย์สินของตน อาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมที่กระทำ  
ต่อทรัพย์สิน อันได้แก่ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง เป็นต้น ซึ่งมี  
ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง

สำหรับความผิดฐานฉ้อโกง จัดเป็นความผิดอาญาที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองป้องกัน  
ซึ่งทรัพย์สินของบุคคลมิให้ผู้อื่นผู้ใดมาหลอกลวงเอาไปโดยวิธีที่ผิดวิสัยทาง ๆ ตามที่  
กฎหมายอาญาบัญญัติไว้ การให้คำมั่นเป็นเท็จเป็นการหลอกลวงอย่างหนึ่งซึ่งผู้กระทำ  
มีเจตนาชั่วร้ายไปชอขายทาง ๆ เท่าที่ตนจะสรรหามาได้ ทำการหลอกลวงสุจริตชน  
จนได้ทรัพย์สินไปสมดังความตั้งใจของตน ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดต่อศีลธรรมและก่อให้เกิด  
เกิดความเสียหายต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมด้วย ดังนั้นการให้คำมั่นเป็นเท็จจึงมี  
ความสัมพันธ์กับความผิดฐานฉ้อโกงอย่างมาก อย่างไรก็ตามมีปัญหาข้อกฎหมายว่าการให้  
คำมั่นเป็นเท็จจะ เป็นการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จอย่างหนึ่ง อัน  
ควรจะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงได้หรือไม่ นักนิติศาสตร์ของเรายังมีความเห็นแตกต่าง  
กันในปัญหาดังกล่าว โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการแสดงข้อความอันเป็นเท็จจะต้องเป็นการ  
กล่าวถึงเหตุการณ์ในอดีตหรือในปัจจุบันเท่านั้น การกล่าวถึงเหตุการณ์ในอนาคตย่อม  
ไม่เป็นการแสดงข้อความอันเท็จ อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการให้คำมั่นสัญญาโดยไม่ทำตามก็

เป็นที่ใจได้เหมือนกับการกล่าวว่าคุณมีเจตนาจะทำอะไร ซึ่งความจริงไม่มีก็เป็นความ  
 เท็จได้ เพราะมีเจตนาอย่างไร จะว่าไม่เป็นข้อเท็จจริงในปัจจุบันได้อย่างไร ยิ่งไป  
 กว้านคำพิพากษาของศาลบางเรื่องก็คิดว่ามีความผิดฐานฉ้อโกง บางเรื่องก็คิดว่า  
 ไม่มีความผิดฐานฉ้อโกง คอยเหตุถึงกล่าว ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหา  
 ดังกล่าวเพื่อค้นคว้าหาแนวทางที่ควรจะเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายทางกฎหมาย  
 อาณาต่อไป

## 2. ขอบเขตและวิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยนี้ในบทที่ 1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของคำมั่นสัญญาทั้งในต่าง  
 ประเทศ และในประเทศไทย สภาพคำมั่นโดยทั่วไปเป็นอย่างไร ผลของคำมั่นที่ผู้  
 ให้คำมั่นได้ให้แล้วต่อมาผิดคำมั่นสัญญา บทที่ 2 ศึกษาประวัติความเป็นมาของ  
 ความผิดฐานฉ้อโกงในต่างประเทศ และในประเทศไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน หลักเกณฑ์  
 ความผิดฐานฉ้อโกง โดยเฉพาะคำนิยามการหลอกลวงและการได้ไปซึ่งทรัพย์สินซึ่งเป็น  
 องค์ประกอบสำคัญในความผิดฐานฉ้อโกง เปรียบเทียบกฎหมายและคำพิพากษาของศาล  
 ต่างประเทศกับกฎหมายและคำพิพากษาของศาลในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน  
 บทที่ 3 ศึกษาถึงทฤษฎีของนักนิติศาสตร์ที่เกี่ยวกับปัญหาการให้คำมั่นเป็นเท็จ ควร  
 มีความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ ปัญหาการให้คำมั่นเป็นเท็จควรรวมหรือไม่รวมอยู่กับความ  
 ผิดฐานฉ้อโกง บทที่ 4 ศึกษาถึงนโยบายทางกฎหมายในเรื่องความรับผิดต่อคำมั่น  
 ทั้งนโยบายทางแพ่งและนโยบายทางอาญาของรัฐในการกำหนดความผิด บทที่ 5 ซึ่ง  
 เป็นบทสรุป จะได้เสนอแนะแนวทางในการวิเคราะห์ลักษณะและสภาพการให้คำมั่น  
 เป็นเท็จกับความผิดฐานฉ้อโกงว่าควรที่จะปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

ในการค้นคว้าและวิจัยนี้ ผู้เขียนจะใช้วิธีวิจัยโดยการค้นคว้ารวบรวมขอ  
 มูลแบบการวิจัยเอกสารทางนิติศาสตร์ (Doctrinal Legal Research) อันได้  
 แกบทั้งบัญญัติกฎหมายของรัฐ คำอธิบายกฎหมายของผู้รู้ คำพิพากษาฎีกาของศาลสถิตย์

ยុทธิกรรมทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แล้วจึงนำข้อมูลและรายละเอียดมาวิเคราะห์ และพรรณนา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและแนวทฤษฎี ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการคุ้มครองป้องกันทรัพย์สินควย

### 3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

1. ทำให้ทราบถึงรากฐาน วิวัฒนาการและแนวความคิดในการร่างกฎหมายอาญาไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงกับการให้คำมั่นเป็นเท็จ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่การทำความเข้าใจและการตีความกฎหมายส่วนนี้

2. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิชานิติศาสตร์เชิงเปรียบเทียบ เพราะทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายต่างประเทศและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศคดีในเรื่องการให้คำมั่นเป็นเท็จกับความผิดฐานฉ้อโกงว่ามีหลักเกณฑ์ประการใดและหลักในการแก้ไขปัญหานั้นเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับกฎหมายอาญาไทยและคำพิพากษาของศาลไทยในเรื่องนี้มีอยู่อย่างไร เราจะวางหลักเกณฑ์ให้เป็นที่แน่นอนและหลักในการแก้ปัญหานั้นอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาในความผิดฐานฉ้อโกง เพื่อเป็นการพัฒนาหลักกฎหมายอาญาของไทยให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับต่างประเทศและเป็นแบบอย่างถูกต้องตามหลักนิติศาสตร์ และสอดคล้องกับหลักนิติธรรมในทางอาญาควย

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย